

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

egész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ,

Strada Baron L. Pop 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Munkatársunk ünneplése.

A *Magyar Nép* megindulásakor nemcsak affelől voltunk kétségben, hogy akad-e kellő számú előfizető, hanem azon is tusakodnunk kellett, hogy az elköltözések miatt megritkult tanult osztályból tudunk-e olyan embereket összetöborozni, akik a lap céljait munkálni tudják. Mert már a kezdet kezdetén tisztában voltunk azzal, hogy nem olyan lapot kell szerkesztenünk, amely az üzleti kelendőséget tartja főcéljának, hanem olyat, amely az erdélyi magyar falusi nép lelki művelését, oktatását, helyes erkölcsi és gazdasági irányítását tartja feladatának.

Kellő utánjárással ilyen munkatársakat is találtunk. Írók, költők, tudósok, gyakorlati emberek tették magukévá a *Magyar Nép* ügyét és a jóakarát szunnyadó tehetségeket ébresztett föl, az alkalom hallgató hangokat szólaltatott meg.

A legelső értékes munkatársaink között tisztelhattük *Dr. Gergely Endre* orvost is. Ő valami új dolgot hozott lapunk tartalmi értékének emelésére és színezetének, hangjának kifejlesztésére. Orvosi kérdéseket dolgozott föl elbeszélések formájában. Részben maga, részben kollégái tapasztalatait érdekes történetek keretébe foglalta s ezekből olyan tanulságokat vont le, amelyek az olvasót valami fontos egészségügyi ismeretre tanították meg. A tudományt tehát művészi feldolgo-

zásban tette hozzáférhetővé a legegyszerűbb értelmű olvasó számára is. Ma, hosszú évek távlatából, tanuskodhatunk róla, hogy a *Magyar Nép* kezdeti népszerűsítéséhez, meglepően gyors elterjedéséhez *Dr. Gergely Endre* cikkei nagy mértékben hozzájárultak.

Bizonyos, hogy ez a munkássága az ő számára is sok elismerést szerzett. Ennek pedig az lett a következménye, hogy *Dr. Gergely Endrét* mind több irányban hívta munkára a magyar társadalom. Példás buzgósággal állt a magyar dalkultúra szolgálatába, a vezetése vagy befolyása alá került dalosköröket mind művészi teljesítmény, mind fegyelem és erkölcs tekintetében magas színvonalra emelte. Lelkes munkásságot fejtett ki más társadalmi egyesületeink keretében is: az EKE megmentésének ma is legtevékenyebb munkása, a katolikus egyház egyháztársadalmi szer-

Dr. Gergely Endre.

vezeteinek buzgó résztvevője.

Ennyi munka és elhivatás mellett — sajnos — nem folytathatta azt a nagyértékű irodalmi tevékenységet, amelyet a *Magyar Nép* első évfolyamaiban kifejtett. De olvasóinktól nem tudott és nem akart elszakadni. Ma is ő válaszolja meg az orvosi kérdésekben hozánk juttatott leveleket. Néha messzi vidékekről fölkeresik nemcsak levelekkel, hanem személyesen is az orvosi tanácsra szolgáló ma-

gyarok. Nagy tudást és szeretet találnak nála. Mindezeket abból az alkalomból mondottuk el, hogy Dr. Gergely Endrét közelebbről szíves ünneplésben részesítették széles körű, áldásos munkásságának méltányolói. Huszonöt éve mult ugyanis, hogy orvosi működését megkezdte.

Örülünk, hogy ezuttal egy fiatal, töretlen frissességű magyar testvérünk érdemei előtt hajolhatunk meg hódolattal. Kívánjuk, hogy az előtte álló szép jövőben ujjab érdemek szerzésére segítse az Isten!

Nyugtalanságok Egyiptomban.

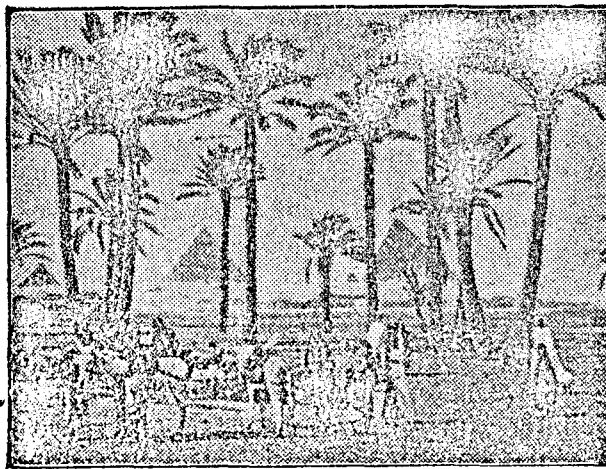
Az angol és olasz viszály tovább zajlik a külpolitikai tanácskozásokon. Nehéz az ellentéteket kiegyenlíteni, mert mind a két országnak nagy érdekei fűződnek a Földközi-tenger uralmához.

Anglia már régen berendezkedett a legfontosabb területeken, de a tengeri utakat is féltenie kell.

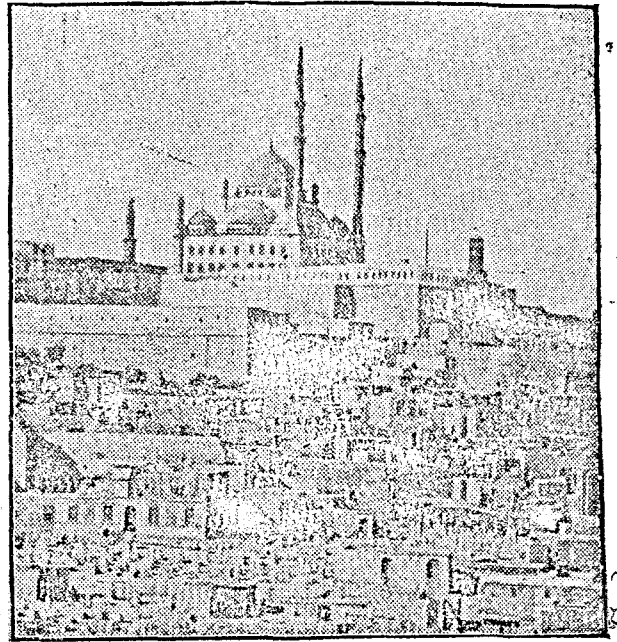
Az olaszokkal való viszály nagy mozgolódást keltett Anglia egyik legértékesebb tartományában: Egyiptomban.

A Földközi-tenger legnagyobb folyója, a Nilus, Afrika belsejéből jön s nagy deltatorokkal éri el a tengert. Az alsó szakasza mellett elterülő lapály Egyiptom.

A Nilus völgyét mind a két oldalon kopár

Tájkép Kairó mellől a piramisokkal.

Kairó, Egyiptom fővárosa.

hegysorok kísérik. Ezek védik a sivatag homokjától. A Nilus völgye 6—20 kilométer széles. Gazdag termékenységű, gondosan művelt földterület.

Egyiptom meleg éghajlatu ország. Az eső hiányát pótolja a Nilusnak évenként ismétlődő áradása, amely június végétől szeptember végéig tart. Egyiptom legfontosabb terményei búza, gyapot, cukor, nád, indigó, rozs, kukorica.

Egyiptomban keletkezett az első művelt állam. Sfinxek, piramisok, obeliszek és nagy sziklatemplomok romjai hirdetik a régi Egyiptom népének műveltségét.

Mai lakói részint keresztény koptok, részint mohamedán arabok.

Az ország fővárosa Kairó, háromnegyed millió lakóssal, mohamedán főiskolával. A Nilus torkolatánál épült Alexandria, a Földközi-tenger déli partján a legnagyobb kikötő. A Szezi-csatorna megépítése óta forgalma növekedik.

Az Egyiptomot körülvevő sivatagoknak csak oázisain van élet.

Egyiptom és környéke angol uralom alatt áll, de belső ügyekben széles körű kormányzatot élvez. Most azok rendezik a zavargásokat, akik teljes függetlenséget akarnak szerezni az ősi országnak.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Panaszaink a parlament előtt.

Dr. Bethlen György.

A parlament tanácskozásai a trónbeszéddel kapcsolatos felirati vitával kezdődtek el. A kamara ülése rendkívül viharosan kezdődött, ezek során még tetlegességek is fordultak elő. A felirati vitának egyik első felszólalója a *Magyar Párt elnöke volt*. A szenátusban ugyanezt a nyilatkozatot dr. Gyárfás Elemér mondotta el.

Dr. gr. Bethlen György, az Országos Magyar Párt elnöke nagy beszédben terjesztette elő a magyar nép súlyos és elkeseredett panaszait. Elnökünk ebben a nyilatkozatban igyekezett a parlament és a kormány figyelmét felhívni a kisebbségi kérdésre, amely sohasem volt súlyosabb, mint most. Bethlen György gróf izgalmas légkörben kezdte meg beszédét a következő szavakkal:

— A Magyar Párt fennállása óta azt tekintette feladatának, hogy a Romániában élő magyar népkisebbség összességének, valamint egyes tagjainak mindennemű törvényes és természetes jogait és érdekeit úgy a parlamentben, mint azon kívül képviselje és védje. E célok szolgálatában mindig kellő mérsékletet, tárgyilagosságot, higgadtságot és türelmességet tanusított az ország alkotmányát és törvényeit soha nem sértette meg, amint hogy a magyar nép egyeteme is tiszteletben tartja a törvényeket és tehetségét, erejét meghatározó mértékben teljesíti mindig a legsúlyosabb állampolgári kötelezettségeket és terheket is.

— Kijelentem, őszintén át vagyok hatva attól a meggyőződéstől: úgy a román nemzetnek, mint a magyar kisebbségnek úgy belpolitikai, mint külpolitikai szempontból elsőrendű érdeke az, hogy minél jobb viszony fejlődjék ki e két, sok század óta egymás mellett és keverten élő népcsoport között. Ezuttal is ismételtelen készséggel felajánlom ebből a célból való közreműködésünket.

— Azt is teljes határozottsággal kívánom megállapítani: hasznosnak és szükségesnek tartjuk, hogy ifjúságunk a román nyelvet minél jobban elsajátítsa, mint ahogy még az idősebb nemzedékhez tartozó magyarok is erre törekednek, amiből tudjuk, hogy különös, veleszületett tehetőség nélkül idősebb korban egy új nyelv elsajátítása nagyon nehéz feladat.

A rossz sors lejtőjén.

— Mindezek előrebocsátása után őszinte és nagy sajnálatomra vagyok kénytelen megállapítani, hogy úgy a magyar kisebbséghez tartozó állampolgároknak, mint intézményeinknek sorsa,

főleg az utóbbi időben, állandóan és rohamosan rosszabbra fordult.

Rendkívül hosszadalmas lenne összes alapos és jogos panaszainknak részletes felsorolása, ezért csak példaképpen és röviden teszék ezuttal említést a legfontosabbról. Így: a családnevek önkényes vizsgálata alapján a szülők és a tanulók akarata ellenére korlátozva van az iskolaválasztás szabadsága.

Az egyházaink által fentartott iskolák hasznos működése elé állandóan újabb és újabb akadályokat állítanak.

A számunkra biztosított autonómia megvalósítására eddig még a kezdő lépések sem tétettek meg, ehelyett azonban általában, de főleg a székelyek által lakott vidékeken is, még az állami iskolákban eddig fennállott magyar nyelven való oktatás csekély terjedelme is fokozatosan csökken, vagy már teljesen meg is szűnt.

Szomorúan látjuk a vallás megváltoztatására való kényszerítés elszigeteltnek nem nevezhető eseteit.

Titulescu tiltakozik.

Titulescu külügyminiszter félbeszakítja Bethlen Györgyöt és ezt mondja:

— A kormány nevében tiltakozom ez ellen. Ha valami panaszuk van, menjenek Genfbe, de ott sem fognak igazat találni.

Goga Octavian: Téved külügyminiszter ur. Ők a román állam polgárai. Nem lehet, nem szabad, hogy Genfbe menjenek. Itt kell elintézni.

Titulescu: A Magyar Párt izgat itt az országban és akciójával a határon túl is.

Bethlen György gróf ezt mondja Titulescunak:

— Nem állítok semmit, ami valótlan volna, amit itt felsorolok, egytől-egyig okmányokkal tudom igazolni:

Goga Octavian: Erről a bizonyításról még lehetne beszélni. A maguk sajtója mindent célzatosan elferdít.

Bethlen György ezek után folytatja a nyilatkozatát:

— Meg kell emlékezni a magyar kisebbséghez tartozó közalkalmazottakról is, akiket ismételt nyelvvizsgákra köteleztek és azután azonnal tömegesen távolították el a szolgálatból anélkül, hogy nyugdíjazták őket. Több esetben a bíróság megállapította a vizsga törvényellenességét és az alkalmazott mérték túlszigoru voltát. Azok a kormányrendeletek pedig, amelyek nyíltan kimondják, hogy a postai szolgálatban kisebbségi egyén nem alkalmazható, továbbá azon belügyminiszteri rendelet, amely szerint csak román faji orcdettel bíró egyén tölthet be községi éjjeli őri szolgálatot, csak meg kell erősíteni abban a véleményünkben, hogy a vizsgáztatások voltaképeni célja a kisebbségi köztisztviselők kiküszöbölése volt. De

bárhogyan ítéltünk is a vizsgáztatás szükségessége és törvényessége kérdésében, azt állítom, hogy annak eredménye nem befolyásolhatja kedvezőtlenül a köztisztviselőknek a nyugdíjhoz való jogát, minthogy a nyugdíjjarulékot pontosan fizették és ezáltal kétoldali jogügylet létesült. Ezért nem lehet méltó az államhoz, jogtalanság és embertelenség az, hogy a köznek hosszú hűséges szolgálatában felőrldött embereit, kik közül sokan királyi kitüntetést is nyertek el, családjukkal együtt az utcára dobjanak és a végső nyomorba taszítják. Ez legfeljebb akkor lenne indokolt, hogyha az illető valamely büntény elkövetése által vált volna méltatlanná nyugdíjára.

Codrus kormánypárti: Tanuljanak meg románul.

Pop Valér igazságügyminiszter: Nem felel meg a valóságnak Bethlen gróf állítása. Csak azért nem folyósítják a nyugdíjat, mert az illetők nem érték el a kórhatárt.

Bethlen György gróf rövid válasza után a nyilatkozatot folytatja:

— De nemcsak, hogy a közhivatalokból távoztattunk el, hanem mind gyakrabban különféle nyomással kényszerítik a magánmunkadókat is arra, hogy ne alkalmazzanak kisebbségeket, akikről ilyenformán a kenyeret adó munkához való jogot veszik el.

Súlyos panaszaink vannak az ostromállapot, a cenzura, továbbá a csendőrség részéről történő testi bántalmazások, a túlzásba vitt szigorral történő adókövetés és behajtás miatt. Az interimár-bizottságok szabállyá vált rendszere folytán el van zárva a közigazgatásban való részvételtől.

Kizárnak a közigazgatásból.

— Az eddig ismert törvényjavaslatok — folytatta Bethlen György — valósággal katasztrófálisak a kisebbségek nemzeti és gazdasági életére. A közigazgatási törvényjavaslat továbbra is fenntartja az interimár-bizottságoknak meghatározatlan időre szóló gyászos működését. Ama rendelkezés következtében pedig, mely szerint a községi és megyei tanácsok tagjai csak román nyelven beszélhetnek és az anyanyelven kiejtett első mondat feloszlást von maga után, kizár bennünket a helyi közigazgatásban való részvételtől.

Nagyon helyesen teszi — mondotta egy kormánypárti.

Risescu képviselő pedig ezt kiáltotta Bethlen György felé:

— Menjének Budapestre, ha nem tetszik!

Az iparos kenyerét veszély fenyegeti.

Bethlen György kifejté, hogy tényleg ki akarják zárni a kisebbségeket a közigazgatási testületekből, majd az ipartörvény katasztrófális intézkedéseire tér rá és a következőket mondja:

— Az ipar törvény tervezet a kisiparosok százados intézményeit szünteti meg. Az ipartestületek vagyonát elkobozza, egyszerűen odaajándékozva a munkakamaráknak. A hirhedt vizsgáztatások bevezetésével tág kapukat nyitnak a visszaéléseknek és igazságtalan megkülönböztetéseknek, tehát a szerény, de tisztességes megélhetés biztosításának ez a lehetősége sem marad meg számunkra.

Általános rendszerrel állunk szemben.

— Mindezeket és még sok más ügyet ismételtén tudomására hoztuk a tisztelt kormánynak, de panaszaink, sajnos, eredmény nélkül maradtak.

— Amidőn tehát ezennel egyes legfontosabb sérelmeinkről röviden említést tettem, arra a szomorú megállapításra kell jussak, hogy azok az utóbbi időben mind fokozódó mértékben jelentkező kisebbségellenes és elnemzetlenítő általános kormányzati rendszernek a következményei, amely a történelem tanítása szerint ugysem fogja kitűzött célját elérni, legfeljebb az építés helyett rombolni fog, békétlenséget és elkeseredést fog szülni. E rendszer ellen a Magyar Párt nevében határozott tiltakozásomat fejezem ki.

— A romániai magyarság nem kíván magának kiváltságokat, nem kér semmi egyebet, mint a törvényekben biztosított egyenlő jogokat, a teljes és tényleges egyenjogúságot. Természetes emberi jogainkat és azok megsértése ellen a törvény egyenlő védelmet igényeljük.

Szeretném remélni.

— Szeretném hinni, hogy rövid felszólalásommal sikerült a kamara és a kormány figyelmét reáterelni a kisebbségi kérdés helyes megoldásának rendkívüli fontosságára, szeretném remélni, hogy a jobb belátás felülkerekedésének az lesz a következménye, hogy az ország lakosságának tekintélyes részét képező kisebbségekkel szemben eddig követett politika gyökeresen meg fog változni.

Külföld.

A háboru. Nagyobb harci események az elmúlt héten sem voltak. Az új olasz vezér most dolgozza ki a meginduló olasz támadás részletes terveit s nagy támadást terveznek az abesszi- nek is. Maga a császár is a hadszíntérre utazott, ami azt mutatja, hogy a tulajdonképpeni háboru csak most fog kezdődni. Különbö, mint eddig, úgy most is sok győzelmi jelentést adtak ki az abesszi- nek, ezeket azonban az olaszok megcáfolták. Hogy valójában milyen a harc- téri helyzet, azt igen nehéz volna megállapítani, mert apróbb összeütközések naponta vannak váltakozó eredménnyel és ezeket az eredményeket, minden jelentéktelenségük ellenére, mind a két fél kiszinezi s úgy adja hírül. Nem megokolatlan egyébként az a feltevés sem, hogy mind a két félben megvan a készség a tisztességes békefel- tételek elfogadására s mert tud- ják, hogy a Népszövetség ebben az irányban dolgozik, egyelőre tartózkodnak a nagy veszteség- gel járó összeütközésektől.

A megtorlások. A Népszöve- tsegnek a megtorlásokat intéző tizenhét tagu bizottsága de- cember 12-én fog összeülni, hogy a megtorlások további szigorításáról határozzon. Ezek közül, amint már említettük, a kőolaj (és benzin) Olaszország- ba szállításának eltiltása volna a legsúlyosabb, úgy, hogy az olasz kormányban megvan a hajlandóság, hogy ezt az intéz- kedést háborus lépésnek tekint- se, ez pedig világháborút is vonhatna maga után. Viszont éppen ebben a tekintetben lé- nyegesen enyhült a helyzet az által, hogy Amerika legnagyobb

Juhok, szarvasmarhák **májmételeybetegségét** biztosan gyógyítja: **EGGER-féle**

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

kőolajvállalata, a Standard tár- saság, hajlandó szállítani Olasz- országnak, Roosevelt elnök ha- tározott kívánsága ellenére is. Ha ez megtörténik, a megtorlá- sok szigorításának alig lesz ha- tása Olaszországra.

A béke. Minden háborus izga- tottság közepette is a nagyha- talmak állandóan dolgoznak az afrikai béke megteremtésén. Az angol és a francia kormány egy- egy megbízottja Párisban már hetek óta dolgozik egy olyan béke tervén, amit elfogadhat Olaszország is, Abesszinia is és a Népszövetség is. A hírek sze- rint a terv a közeli napokban elkészül s bár részletesebb le- tárgyálása a Népszövetségben és az érdekelt hatalmakkal a dolog természete szerint hosz- szabb időt fog igénybe venni, már maga a terv elkészülte is nagy megnyugvást okoz majd s valószínűleg szűkebb keretek közé szorítja a hadműveleteket.

Tengeri tanácskozás. Ez év végén Londonban megtartják a tengeri haderők korlátozásáról rendelkező nemzetközi tanács- kozást. Állítólag Japán teljes egyenlőséget kér Angliával és Amerikával szemben az eddigi arány helyett, amely szerint minden öt angol és öt amerikai hadihajó mellett Japán csak hármat építhetett. Amint meg- bízható helyről közlik, Olasz- ország a franciával egyenlő ha- jóhadat fog kérni s az angol kézben tartott Gibraltár, Málta és Szuez semlegesítését. Éppen ezért ez a tanácskozás döntő le- het a jövő fejlődésére.

Japán és Kína a szovjet ellen. Japán kormánya azon fárado- zik, hogy Kinát megnyerje tár- sul egy, a szovjet ellen irányuló szövetséghez. Ebben természet- sen Japán volna a vezető fél s elsősorban a saját hódító céljai- ra használná fel a szövetséget. A hír érthető izgalmat keltett nemcsak az orosz birodalom- ban, hanem világszerte is. Külö- nösen a francia újságok hívják fel a figyelmet Japán terjeszke- désének veszedelmére, amely- ben a híres mongol fejedelem: Dzsingisz kán világalomra törekvő szándékának megismét- lődését látják és világakciót sürgetnek Japán ellen. A fran- cia újságok híreit, különösen Angliában és Amerikában, na- gyon komolyan veszik.

Megnyílt az angol parlament. Az új országgyűlést megnyitot- ták, de nem a hagyományos nagyszerű ünnepekkel, ha- nem egész egyszerűen, mert az angol királyt a megnyitás előtti napon gyász érte: meghalt a leánytestvére. A trónbeszédet, — amely a béke megteremtésé- nek szükségességét hangoztatta, — Baldwin olvasta fel.

Az orvosok helyzetét tárgyal- ja most a magyar képviselőház az orvosi Kamarák megszerve- zését elrendelő törvényjavaslat kapcsán. Az új törvény célja a működő orvosok szükséges belső és szakszerű ellenőrzésé- nek megteremtése, de az orvos- sok helyzetének rendezése is. Tehát a törvény egyaránt szol- gálja a betegek és az orvosok érdekeit.

Belpolitikai hírek

Szabó Béni képviselő tiltakozott a miniszternél az új ipartörvény tervezet ellen. Lapunk előző számában közöltük, hogy az új ipari törvénytervezet súlyos rendelkezéseket tartalmaz a kisebbségekre vonatkozólag. Szabó Béni magyarpárti képviselő ezzel kapcsolatban megjelent a miniszter előtt és terjedelmes panasziratban tárta fel a törvénytervezettel kapcsolatos sérelmeket. Kifejtette, hogy az új törvénytervezet nem a szakudásra fekteti a fősúlyt, hanem nyelvviszágakkal akarja képesíteni az iparost. Végezetül kifejtette, hogy a törvénytervezetet még tárgyalási alapul sem lehet elfogadni.

Törvényt készítenek a családnevek románosításáról. A legfőbb, törvényelőkészítő bizottság törvényjavaslatot készít elő a családnevek románosításáról. A törvényjavaslat részben lehetlenné teszi, hogy bizonyos állampolgárok románosíthassák nevüket, másfelől a csatolt területeken román nevet ad azoknak, akiknek neveit az idők folyamán megváltoztatták. Az Ókirályságban teljesen megtiltja a törvény a nevek elrománosítását. Zsidók egyáltalában nem vehetnek fel román nevet.

Maniu átveszi a román nemzeti párt vezetését? A megélénkült politikai élettel kapcsolatban érdekes hír kelt szárnyra

București-ből. Maniu Gyula, aki évek óta nem akart tevékeny részt venni a román nemzeti párt vezetésében, állítólag ismét elfoglalja a nemzeti párt elnöki székét. A hír azért nagyjelentőségű, mert Maniu elnöksége után a nemzeti pártban uralkodó vizálynak valamelyik irányban határozottan el kell dölnie. A Vaida-pártiaknak tehát nyíltan színt kell vallaniok, hogy tovább is a párt kötelességébe akarnak-e tartozni, vagy új pártot alakítanak?

Titulescu megbeszélést folytat a pártvezérekkel. Titulescu külügyminiszter a Tatarescu miniszterelnökkel folytatott megbeszélés után érintkezést keresett a különböző pártok vezéréivel. Titulescu megbeszélései alkalmával külpolitikai kérdéseket tárgyalt meg.

Pártvezérek a király előtt. Vaida és Goga kihallgatáson fognak megjelenni a király előtt. A két politikus királyi kihallgatása elé nagy várakozással tekintenek.

Laár Ferenc magyar képviselő eljár a térítések ügyében. A Székelyföldön és Erdély más részein folyó térítések ügyében Laár Ferenc képviselő megbeszélést folytatott Jenciu vallásügyi főfelügyelővel. Jenciu a megbeszélés alapján megbízást kapott, hogy a kérdést tegye alapos tanulmányozás tárgyává. A minisztériumban kijelentették, hogy nem helyeslik az erőszakos térítési akciót.

Hírek

Nemzeti ünnep. A december elsejei nemzeti ünnepet az egész ország területén megünnepelték. Istentiszteletek és ünnepségek keretében emlékeztek meg a nap jelentőségéről.

Ujabb nagy család történt București-ben a külföldi átutalásokkal. Egy București-i pénzügynök Junian volt miniszter nevével visszaélve, nagy csalást követett el. Több millió értékű pénzt utalt át külföldre az állam megkárosításával. A csalásban egy egész társaság vett részt. A bűnösöket letartóztatták.

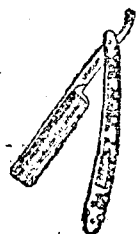
Pasztőr-intézetet állítanak fel Baia-Mare-n. A veszett kutya által megmart emberek gyógykezelése nagyon sokba kerül, mert vidékről városi központokba kell vinni őket a Pasztőr-intézetekbe. Baia-Mare-ban most Pasztőr-intézetet akarnak felállítani, hogy a környékbeli betegeket ott gyógyíthassák.

Viharok vannak egész Európában. Európa felett az időjárás megenyhült és esőkkel vegyes viharok vannak. A viharok különösen Európa nyugati részében nagyon hevesek. Angliában, Franciaországban és Németországban a viharok helyenkint nagy károkat okoztak. A meleg időjárás következtében hó csak a legmagasabb hegyeken maradt. A gazdák örülnek a melegre fordult időjárásnak és igyekeznek befejezni az őszi szántásokat.

Fiatal bányász halála. A Cluj megyei Aghireş községben a drótkötélpálya sodronya elszakadt és Fábán János Samu fiatal bányászt leütötte. A legény súlyos sebesülése következtében meghalt.

Kun Mátyás Fia Rt.**CLUJ, Calea Marechal Foch Nr. 2.**

Négy nemzedék évszázados tapasztalatait egyesítve, modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagyra-becsült megrendelőink szolgálatára. Specialisták vagyunk: acélarukban, látszerészetben, borotva fősörülésben, orvosi műszerek javításában.

Gazdanapok a Mezőségben.

Gyalla y Domokos, a Magyar Nép főszerkesztője és dr. Szász Ferenc szerkesztő jól sikerült gazdanapokon vettek részt. A gazdanapok a Mezőség két községében, Sarmas-on és Catina-ba voltak.

Sarmas-on a kiküldöttek időszzerű gazdasági és kulturális kérdésekről tartottak megbeszélést a megjelent magyar gazdákkal. Résztvett ezen Gergely Károly helybeli református lelkész. A telepesek azt a kéréssel fordultak a központ kiküldötteihez, hogy szeretnék, ha egy közelebről rendezendő templomi ünnepélyen és az azt követő magyarnapon megjelennének az előadók és ott is előadásokat tartanának. A kiküldöttek ígéretet tettek, hogy ezt a kérést annál is inkább teljesíteni fogják, mert akkorára a szomszéd községek magyarságát is meg fogják hívni az ünnepségre.

Catina-ban a kiküldöttek résztvettek a római katolikus és a református templomokban

Rablógyilkosság Cluj közelében. A Cluj közelében fekvő Vultureni község határában véres rablógyilkosság történt. A központi dohány- és bélyegelosztó társaság kocsiját éjszaka megtámadták, a kocsist és kísértőjét megölték, azután kirabolták a kocsit. A véres gyilkosság tetteseit a csendőrség nyomozza.

Nagy tűz volt Arad-megyében. Cerneu, Arad-megyei községben a három emeletes gőzmalmot őrjátsi tüzvész hamvasztotta el. Az Arad-i tűzoltók vonultak ki a tűz eloltásához, de nem tudtak eredményt elérni, mert a pincében raktározott nyersolaj meggyuladt és állan-

tartott istentiszteleteken.

Templomozások után a nép Pál Dénes plebános és Juhos Miklós ref. lelkész vezetése alatt a római katolikus iskola termébe vonult. Az ünnepi gyűlésen gr. Logothetti Orest elnökölt. Az ünnepi gyűlést Logothetti gróf nyitotta meg, majd Gyalla y Domokos tartotta meg előadását. Gyalla y Domokos a tanulás jelentőségéről és az iskola fontosságáról beszélt. Dr. Szász Ferenc a gyümölcstermelés legfontosabb kérdéseit ismertette.

A gyűlés után időszzerű dolgokkal kapcsolatban megbeszélést tartottak a kiküldöttek a megjelent gazdákkal. A Catina-i gazdanapon történt eseményekből örömmel lehet megállapítani, hogy ennek a mezősegi községnek római katolikus és református vezetői és népe a legnagyobb szeretetben és békeességben élnek egymásközött és közös jóakarattal munkálkodnak a magyar jövő érdekében.

dóan tápiálta a tüzet. A malommal egyidejűleg nagyértékű gabonakészlet égett el. A kár több millió lejre rug.

Sulyos szerencsétlenséget okozott a háborus gránát. Görbe János és Görbe Miklós juhokat őriztek a Ghimes-i hegyekben. Délben egy fa alá telepedtek, tüzet raktak és szalonnát kezdték piritani. A tüzhelyet olyan szerencsétlenül választották meg, hogy a földben éppen egy háborus, döglött gránát volt. Mikor a föld átmelegedett, a gránát felrobbant. A robbanás Görbe Jánost darabokra tépte, Görbe Miklóst pedig súlyosan megsebesítette.

Feldúlták a meggyilkolt képviselő sírját. Közöltük a Magyar Népből, hogy Varvoreanu képviselőt Turnu-Severinben meggyilkolták. A gyilkos személyazonosságát még nem tudták megállapítani. A szerencsétlen képviselő esete most megint foglalkoztatja a közvéleményt. Ismeretlen tettesek feldúlták a meggyilkolt képviselő sírját, a keresztet és a koszorukat ellopták. Érdekes, hogy az elloptott keresztet és koszorukat az özvegynek és a meggyilkolt képviselő barátainak udvarára dobták.

Borzalmas repülőgép szerencsétlenség történt Oroszországban. A moszkvai repülőtéren felszállás alkalmával egy repülőgép a közönség közé szaladt. A repülőgép szárnyai nagyon sok embert elkaptak. Hat ember a helyszínen meghalt.

Lefokoztak két tisztet. A Jasi-i hadbíróóság két tisztet lefokozott és három-három havi fogházbüntetéssel sújtott. A tiszték büne volt, hogy pénzért szabadságot katonákat.

Autóbusz szerencsétlenség. A Cluj és Florești közötti országúton az Oradea-i autóbusz összeütközött egy szekérrel. Az autóbusz utasai közül többen megsebesültek. A szekérbe fogaott ló elpusztult.

Miért? A célszerű összeállítás és azok a kitűnő sikerek, amelyeket híres orvosok és számos klinikán és kórházban a *Togal*-al értek, rövid időn belül általános elismerést vívtak ki ennek a gyógyszernek. A leadott szakvélemények egyhangúlag elismerik, hogy a *Togal* gyors hatású fájdalomcsillapító szer, amely utolérhetetlen köszvényes-, csúszos- és ideg-fájdalmaknál, az ízületekben és végtagokban fellépő fájdalomnál, ideges fogfájásnál, valamint fejfájásnál.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

A legidőszerűbb kérdés.

A mogyorótermesztésről szóló cikkeink — amint multkor írtuk — általános érdeklődést keltettek, levélben és szóban, állandóan érdeklődnek olvasóink a mogyoró termesztésének kérdései iránt. A következő cikk sok új és érdekes tudnivalót tár az olvasó elé ebből a tárgykörből.

A mogyoró nem válogatós, csak a kavicsban, vagy a hideg, kötött agyagban nem terem meg. A legkülönbözőbb éghajlat alatt, mind a sík, mind a hegyes vidéken jól diszlik. Jobb talajon több termést ad. Számára a föld jól elkészítendő. A gödrökbe egy kis komposzföldet hányunk s három évenként trágyázunk. Termékenységére lényeges befolyással van a metszése. Oldalgályait ne bántssuk, de a befelé növeket ritkítsuk meg. Sima, hosszú vesszőit vágjuk vissza, a vékonyakat harmadára, a vastagabbakat felényire. Nagyobb ültetvény létesítése alkalmával a föld mélyen megszántandó. A fácskákat minden hetedik barázdába ültessük el, 10 lábnyira egymástól. Oldalhajtásait és gyökthajtásait tisztítsuk le, illetve vágjuk le. Koronáját hagyjuk töleséralakban nőni. Egy holdra 800 bokr jut. Minden harmadik sorba, a sorok közé nagy fákat is ültethetünk s a sorok közeit veteményesre, kapásnövényekre használhatjuk 3—4 évig, amíg az ültetvény termésbe nem jő. Később, évenként, csak felásás a fácskák körül a földet s 2—3 évenként megtrágyázzák.

A mogyoró akkor szedendő, mikor már magától hullani kezd. A leszedett mogyorót a napon, vékony rétegbe öntve, és gyakran megforgatva, jól megszáritjuk.

Szaporíthatjuk gyökeres vesszővel, bujtatással, szemzéssel, párosítással (ojtóviasszal!). Magról való ültetése csak kevés fajtánál adja az eredeti fajtát. Legcélszerűbb a bujtatás. Ez olyanformán történik, mint a szőlőnél. Levél hullás után, fiatal, szemekkel jól megrakott vesszőket úgy hajtunk le a földbe, hogy vé-

gük egyenesen kiálljon s így karóhoz kötjük. Egy év múlva, amikor már gyökeret vert a vessző, a törzstől elvágjuk. Egy-két esztendőre faiskolába ültetjük ki. Gyökthajtásokról is nyerhetünk gyökeres vesszőket, mint az akácánál. Ezeket is ültessük 1—2 esztendőre faiskolába.

A mogyorónak több fajtáját különböztetik meg: a közönséges mogyoróbokrot, a délvidéki mogyoróbokrot, a pontusi mogyoróbokrot, a török, vagy vastag mogyorót stb. Nálunk leginkább a következő fajtákat termelik: a mandula, korai zeller, Abinna nagyszemű, a szegletes barcellonai, Buttner mogyorója. De ezek nem versenyezhetnek a jószág és jövedelmezőség tekintetében, az újabb, különösen angol fajtákkal. Ilyen ültetvény létesült néhány évtizeddel ezelőtt Németországban, a wernfeldi, a Majna völgyének északnyugati hegyoldalán, amely, a mai pénzérték szerint 100—200 ezer lejt jövedelmezett évenként, ámbár csak két hold terjedelmű. A legajánlatosabb új fajták: 1. *Halle óriás mogyorója*. Nagy gyümölese szeptember végén érik, gazdagon terem, kemény fagyok ellen érzékeny. 2. *A vörös Lambert*. Középnagyságu gyümölese van, augusztus közepén, végén érik; rendkívül termékeny. A nagy hosszú Zeller-mogyoró. Nagy, oldalt összenyomott gyümölese, augusztus végén, szeptemberben érik, gazdagon terem. *Webb price cob Filbert*, edzett, angol fajta. Minden talajban megtermem. A leghálásabbak egyike s bőven termő. *Improved-Cosford cob*. Vékony héja van. Újjal könnyen feltörhető. Kitünő zamatu. Bőven terem. *Red shinned Filbert*, kiváló faj. Nem olyan bő termő. Magja biborpiros bőrrrel van bevonva. A vályogföldet szereti, nem kíván sok trágyát. *The Marquis of Lorne*. Magja teljes, igen zamatos s nagyon bőven termő. *Kentisch Cob*, igen bőtermő; magja nagy, hosszudag; összenyomott. Néha egy hüvelyknél hosszabb. Héja vastag. Magja igen zamatos és teljes. Ez talán a legjobb mogyoró.

Csometéket kaphatunk a nagyobb faiskolákban. (Pl. Ambrosi-Fischer et Co-nál Aiudon, Alba megyében.) Ebben a faiskolában beszerezhetők a kiiskolázott, jó gyökérezetű faoltványok darabonkénti 30 lejes árban, 100 darab 2500 lejért, a következő fajok: Cosford csodája, Mehl-féle mogyoró, Hallei óriás, Webb-féle mogyoró s a Landsbergi. Ha valaki néhány csometét rendel, ojtás, bujtatás által és gyökérsarjakról elszaporíthatja azt a fajtát, amelyik a vidék viszonyai között leg-

jobban beválik. A mogyoró termése általában sokkal biztosabb, mint a legtöbb más gyümölcsé. Hét évre általában véve, csak egy rossz, három közepes s három jó termés esik. Meg van az az előnye, hogy soká eltartható, tehát a távoli piacokra is elszállítható. Anglia a nagy magu Webb-féle mogyorót a világ minden részébe küldi s az igen keresett árucikk. Nem győznek eleget termelni belőle s ezért mindig jó ára van.

Bereczky József.

Szántunk fel ősszel minden talpalatnyi földet!

A vetési munkálatokat minden gazda elvégezte. Azt az időt, amíg a téli fagy ki nem szorítja az ekét a földből, használjuk ki az őszi szántás elvégzésére.

Sok gazda azonban így gondolkodik: már nyáron vagy őszelejen megszántottam a tarlót, télen le akarom trágyázni, tavasszal tehát ugyis szántanom kell, minek szántsak ősszel is?! Ez nem helyes okoskodás. Az őszi szántást minden körülmények között el kell végezni. Téved a gazda, aki azt hiszi, hogy tavaszi trágyaleszántás esetén felesleges az őszi szántás.

Az őszi szántás vizgyűjtés. A tavaszi szántás vizpocsékolás. Ha már most a trágya leszántása miatt kénytelenek vagyunk a talaj vizét pazarolni, akkor gondoskodni kell arról is, hogy legyen miből pazarolni!

Az őszi szántással megbontott talaj a tél folyamán sok nedvességet vesz magába, ebből a tavaszi szántással valamennyit el is pocsékolhatunk, a megmaradt elég a növény táplálkozásához. Ha azonban nem gyűjtünk nedvességet és a kevés meglevőt is elpocsékoljuk, ez megbosszulja magát.

Ősszel tehát kivétel nélkül minden földet fel kell szántanil

A kérdés csak az, hogy melyik növény alá szántunk mélyebben, melyik alá sekélyebben?

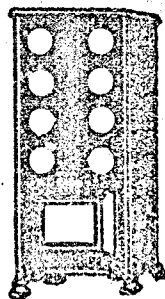
A legmélyebben végezhetjük el az őszi szántást a kapásnövények alá. A kukorica, répa, krumpli mind meghálálják az őszi szántást a tavasszal vetendő lóhere és lucerna is. A nyár elején lekerülő kalászos növények alá sekélyebben is szántunk.

Megnyílik a Târgu-Săuculesc-i gazdasági iskola. Közöltük lapunkban, hogy a Târgu-Săuculesc-en tervezett gazdasági iskola nem tudta megkezdeni működését, mert a minisztérium engedélye késett. Most Bucaresti-ből megérkezett az engedély és az iskola rövidesen megkezdte működését. Így a megszüntetett Târgu-Săuculesc-i római katolikus gimnázium fa-

lai között megint diákok fognak tanulni, hogy elsajátítsák mindazokat a gazdasági tudományokat, amelyek a mai korban szükségesek.

Hitelt kapnak az erdélyi bankok! Az erdélyi bankok rossz helyzetével lapunk előző számában foglalkoztunk. Ugy látszik, hogy a gyülekezésnek eredménye lesz. Állítólag az erdélyi bankok a román nemzeti banktól kétszáz millió lej hitelt fognak kapni.

Emberek a Marson. Ez a címe annak a rendkívül érdekes illusztrált cikknek, amely *Tolnai Világlapja* új számában jelent meg. A népszerű képeslap a legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikket, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz remek képet közöl.

Sok tizezer megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

„ZEPHIR“

kályha az összes kályhák között a **legjobb**

10 kilogramm fával fűt egy **24** órán át.

Gyártja:

Szántó D. és Fia, Oradea

Képviselet: BARZEL vaskereskedés Cluj, Piața Mihail Viteazul No. 15
Kapható mindenütt! — Kérjen díjtalan árjegyzéket!

MI AZ EXPRESSZ HIZLALÁS?

A mangalica sertés tarlási idejét megrövidítő expressz hizlalás révén felbecsülhetetlenek azok az anyagi megtakarítások, amelyekhez, úgy az egyén, mint a köz hozzájut. A 6—10 hónappal rövidebb időtartam darabonként legalább is 200 kg. fenntartó takarmány megtakarítást jelent. A legkedvezőbb viszonyok között kapja a sertés a folytatólágon emelkedő takarmányadagot, minek következtében a takarmánykihasználási átlag legalább 2—3%-kal javítható, ami annyit jelent, hogy egy sertésnél választási kortól kezdődőleg, kihízásig elfogyasztott 900 kg. takarmányérték után 18—28 kg.-mal több értéket termelünk. Hat, tíz hónappal megrövidül az áralakulási és betegségi kockázat. Az egészségre, a vágási minőségre kiható elősdi és egyéb hántalmak a rövidebb életidő alatt nem fejlődhetnek ki annyira, hogy káros hatásuk érvényesüljön. A sertések értékében fekvő tőkét a régi rendszerrel szemben azonos idő alatt kétszer is megforgathatjuk. Ennek megfelelően kevesebb lesz a sertéstartásukat terhelő jelentékeny tétel a kamat is. Ugyancsak kétszeresen lesz kihasználható a pásztor, munkás, állatorvos, épület, anyag és egyéb évi költségvetéseket jelentő kiadás.

Kiszámíthatatlan az az előny, ami az egész fiatal 13—15 hónapos, magas sulyu, kész zsirsértés husipari minőségi fölényéből adódik. Vágási vesztesége kicsiny, husa szép, fiatal, rózsaszínű, a legkeresettebb tökehust szolgáltatja; fehéráru %-a magasabb, szalonnája vékonybőrű, kenyérszalonnának kiadósabb és izletesebb, a kiol-

vasztásra gazdaságosabb, kevés a töpörtyüje, kisebb az elpárolgása, ennek következtében kevesebb az olvasztási vesztesége. Minden különösebb megszervezés nélkül oly márkás zsirsértés-típus fog felbukkanni, amely kivétel szempontjából is emelni fogja versenyképességüket.

Az expressz-hizlalás lényege az, hogy már az anyasertés tartásánál nagyobb gondot helyezünk a belterjesség következményeire, az anyákat magas teljesítményű vérvonalakból választjuk ki, bőségesebben takarmányozzuk, azoknak *fehérje, mészes és D-vitamin szükségletét*, úgy a vemhességi, mint a szoptatási idő alatt kielégítjük. A malacokat a szoptatás utolsó heteiben bőséges, fehérjében gazdag póttakarmányban részesítjük azért, hogy magas választási átlagsulyt érjünk el és hogy az elválasztás, zökkenő nélkül menjen át a két hónapig tartó előkészítő időszakba. A kanmalac 4—5 hetes korukban a csecs alatt kivágható. A sertéspestis és az orbánc elleni ojtásoknak 4 hónapos korig meg kell történniök. Az emse süldők 4—5 hónapos korban vághatók ki.

Beállításra, a leválasztásra kerülő almoknak csakis a legéleterősebb egyedeit válogassuk ki.

Az expressz hizlalásnál a tenyésztőt megtakaríthatjuk, mert a tenyésztő alatt mindjárt hizlalunk is, tehát akkor, amikor a malac a legerősebb fejlődési erélyben van, amikor rohamosan fejlődni, nőni vágyik, akkor, amikor a takarmány a legjobban használható ki. Azonos időben építjük az erős csontozatot, kiképezzük a szilárd izomzatot és erre mindjárt szalonnát is rakunk fel. A testet nem emeljük fel magas lábakra, nem nyújtjuk hosszúra, hanem a lábai közé hizlaljuk, hengeressé, eszményi kinézésű zsirsértéssé alakítjuk. Ezen cél csak kifogástalan minőségű, egészséges takarmányfélékkel a takarmányozási szabályok betartásával érhető el. Ügyelnünk kell arra is, hogy expressz-hizlalásra csakis az izletes és nem nagy térfogatu takarmányfélék jöhetnek figyelembe. 12—15 hónapos korra, fogyasztásra eddiginél nagyobb értékű, exportra legkeresettebb kész hizókat állíthatunk elő, 200—220 kilogramm sulyra darabonként.

Az erdélyi szervezett magyar gazdatársadalom egyetlen köz- és mezőgazdasági szaklapja az

ERDÉLYI GAZDA

az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos lapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal: CLUJ, Strada A. Mureşan 10 szám.

A lapot az E. G. E. tagjai 60 lej évi tagdíj ellenében tagsági illetmény fejében kapják. Nem tagok részére is az évi előfizetési díj mindössze 80 lej. A lap megjelenik minden hó 1-én.

Lépjön be minden magyar gazda az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai sorába. Tagsági nyilatkozatot és mutatószámot az E. G. E. díjtalanul küld, úgyszintén gazdakörök alakításához szükséges részletes útmutatót is.

Jó idő jár az őszi vetésekre.

A hideg időjárás megenyhült és áldásos esők öntözték meg a földeket. Az őszi vetések, amelyek eddig nem tudtak kikelni, csirázásnak indultak. Ha jó hótakaró lesz, biztosítva van a vetések áttelelése. A kedvező időjárás következtében a gabonapiacra a buza ára olesult.

forgómag 320, korpá 220 lej mázsánként.

Lucerna 42, vöröshere 30 lej kilónként.

Tej 4, tejfel 22—28 lej literenként.

Tehénturó 8, vaj 45—60 lej kilónként.

Alma 5—8, körte 4—7 lej kilónként.

Milliomos csodagyerekek. Pompás képekkel illusztrált cikk közöl ezen a címen a *Déli* új száma, amely száz oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabokat, novellákat, színházi beszámolókat, kitűnő filmrovatot és rengeteg érdekességet talál az olvasó a nagyszerű színházi képeslapban.

ELŐFIZETŐINKHEZ!

Azon előfizetőink, akik a „Magyar Nép” részére új előfizetőket jelentenek be, az alábbi könyvek közül választhatnak. Minden új előfizető után a gyűjtőnek egy könyvet adunk ajándékba, ha legálább félelvi díjat beküldenek.

Nem vált be a szójabab-termelés! A szója társasággal kötött szerződés alapján sok gazda termelt idén szójababot. A termelés annyiban nem vált be, hogy a gazdák nem találták meg számításaikat. A szójabab ára ugyanis mázsánként 350 lej. Holdanként 5—6 mázsa szójabab termelt. Könnyen kiszámítható, hogy búzával bevetve sokkal többet jövedelmez a föld, mint szójabab termelése esetén.

Emelkedik a tojás ára!

A tojástermelés csökkenése miatt és a jelentős külföldi szállítványok következtében a tojás ára emelkedik. Különösen Dániába és Hollandiába szállítanak a kereskedők nagyon sok tojást.

Terményárak Cluj-on.

Buza 430, takarmányárpa 300, zab 315—320, kukorica 260—265 lej mázsánként.

Lóheremag 32—33, lucernamag 26—27 lej kilónként.

Piaci árak a Bánáthban.

Buza 400, takarmányárpa 280, sörárpa 320, zab 300, mohar 480, tőkgmag 500, napra-

1. sz.	<i>Dr. Rajka László:</i> Szaváló könyv	— — — —	L. 15
2. sz.	<i>Dr. György Lajos:</i> Históriai könyvecske	— —	L. 15
3. sz.	<i>Dr. Csűrű B.:</i> Magyar lakodalom (vőfélykönyv)		L. 15
4—5. sz.	<i>Abonyi—Rass:</i> A betyár kendője	— — — —	L. 25
6. sz.	<i>Egy mérnök:</i> A földmérés kis könyve	— — —	L. 15
7. sz.	<i>Dr. Kristóf György:</i> Bokréta Jókai Mór műveiből		L. 15
8—9. sz.	<i>Benedek Elek:</i> Magyarok története	— — —	kifogyott
10—11. sz.	<i>Valló—Török:</i> A méhtenyésztés vezérfonala	— —	L. 25
12—13. sz.	<i>Dr. Kántor Lajos:</i> Műkedvelők színműtára	— —	L. 25
14. sz.	<i>Dr. Balogh Ernő:</i> A föld köpenyége	— — —	L. 15
15. sz.	<i>Maksay V.:</i> Műsor falusi műkedvelők számára	—	L. 15
16. sz.	<i>Lampert Géza:</i> Egy hold föld. Elbeszélések	— —	L. 15
17. sz.	<i>Nagy Péter:</i> Három egyfelvonásos színmű	— —	L. 15
18. sz.	<i>Benedek Elek:</i> Erdélyi regék és népmondák	— —	L. 15
19. sz.	<i>Voinovich Bartóky:</i> Szivárvány, Zsuzsi. Bevezetéssel sajtó alá rendezte: Dr. György Lajos	— —	L. 15
20. sz.	<i>Cs. Lázár László:</i> Mezőgazdasági útmutató. Első rész. Talajművelés és trágyázás	— — — —	L. 15
21. sz.	<i>Nemes Elemér:</i> Daloskönyv	— — — —	L. 20
22—23. sz.	<i>Vásárhelyi János:</i> Egymás között	— — — —	L. 25
24. sz.	<i>Sebesi S.:</i> Szép a Nyikó s a vidéke és más novellák		L. 15
25. sz.	<i>Földes Zoltán:</i> Az endrédi leányvásár és más elbeszélések	— — — —	L. 15
26—27. sz.	<i>Dr. Szász Ferenc:</i> Mindennapi kenyérünk	— —	L. 25
28. sz.	<i>Kiss Menyhért:</i> Marosszéki atyafiak	— —	L. 15
29. sz.	<i>Jakab Ödön:</i> Versek	— — — —	L. 15
30. sz.	<i>Kovács Dezsőné:</i> Petőfi Sándor és szülei	— —	L. 15
31. sz.	<i>Cs. Lázár László:</i> Mezőgazdasági útmutató. II. r. Növénytermelés	— — — —	L. 15
32—33. sz.	<i>Dr. Vathy Elek:</i> A magyar szépirodalom története		L. 25
34—35. sz.	<i>Vásárhelyi János:</i> Az életből az életnek	— —	L. 25
36. sz.	<i>Finta Zoltán:</i> Jancsi és Juliska	— — — —	L. 15
37—38. sz.	<i>Dr. Szász:</i> Tanácsadó gyümölcsstermelők számára		L. 25
39. sz.	<i>Szondy György:</i> Állatok, virágok	— — — —	L. 15
40. sz.	<i>Gyallay Domokos:</i> Második szaválókönyv	— —	L. 15
41. sz.	<i>Dr. Balogh Arthur:</i> A kisebbségek védelme	— —	L. 15
42. sz.	<i>Dr. Roska Márton:</i> Néprajzi feladatok Erdélyben		L. 15
43. sz.	<i>Szentimrei Jenő:</i> Halhatatlan mesék	— — — —	L. 20
44. sz.	<i>Gyallay Domokos:</i> Hadrakelt emberek	— —	L. 15
45. sz.	<i>Donáth László:</i> Szegény bolond	— — — —	L. 15
46. sz.	<i>Bálint Vilmos:</i> Dúsgazdag	— — — —	L. 15
47. sz.	<i>Vásárhelyi János:</i> Hóstatá lakodalom	— — —	L. 15

Mulattató

Ha a kutya gazdát cserél.

Séra Istvánnak

Ha a kutya gazdát cserél
nehány napig se hal, se él,
etethetik két kezükből:
egyre vonít, egyre szűkül.

Láncon tartják s hosszú dróton,
hogy így lassan beleszokjon,
sorra nevéen szólítgatják,
hogy feledje ura hangját.

Ujjal pattintnak feléje,
de befut a ketrecébe.
S bármily tág is a nyaköve
csak faldokol nyöszörögve.

Majd azt mondják: Hoppszo, szolgálj
ám az még farkot se csóvál,
ül naphosszat, mint a rokkant
s tűnő fellegetre vakkant.

Csak ha léptek közelednek,
hegyzi fülét és remeg meg
s elcsuklottan, várva, gyötrőn
lesi: ki jön? Hátha ő jön! —

De megint nem, újra csak nem!
A csendbe húz nyújtva, csaknem
földre nyúlva, mintha hangja
durrva lába után kapna.

Vagy csahol loholva folyton
drótja mentén, mint a parton,
fel-le, mint hideg folyónál,
mely mindig megy s mindig ott áll

Szólíthatják, csak a ritka
ivor fogát vicсорítja,
de ha néha megverik jól,
bűdös ólja megé iszikol.

Pártját csak az Este fogja
— bus mérsáros — s neki dobja
a nyers napot, mint leütött
nappalból a véres tüdőt.

S koccot lök neki: a holdat,
ám ő más valamit óhajt.
Kenyérhéz... (ő, régi mámor!)
régi ura asztaláról. —

S szemében nyílt messzeségelő
lázos vonalai égnek
s míg a láncát tépi, rágja
cafatba szakad a szája,

nyelvét roncsolja a zord vas,
habot csattog, mint az ordas,
körbe forog, köre szűk kör
s egyre vonít, egyre szűkül!

Ha a kutya gazdát cserél,
jó ideig se hal, se él,
nyög, fu, tnyén vér csordul át —
Vaj, ismerék ilyen kutyát!

Kiss Jenő.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni

A nagy csizma meg a kis topánka.

A kertek alatt ösvény vitt a falu mellett kanyarodó országútra. A legény azon igyekezett jóreaggal a harmatos réteken át. Az utcákon nem volt kedve mutatkozni, nem kívánta, hogy a falus felei rácsudálkozzanak; se kárörvendőt, se szánakozót nem akart látni, az ő baján úgy sem segíthet sem egyik, sem másik.

A fák a reggeli napsütésben hosszú árnyékokat vetettek utjára. Éppen, mintha a báuata meredezne hosszú sorban eleibe.

Posztó ujjasát panyókára vetette a vállán, kalapját szemére huzta. Az egyikkel hetykélni akart, a másikkal búját takargatta, nem szerette volna, hogy valami szembejövő belelásson a lelkébe.

Az országútig senkivel se találkozott, de nem is kívánta. Mióta hazajött, mintha kerülte volna az embereket. Egyetlen eggyel óhajtott volna találkozni, de az őt kerülte s nem akadt még az utjába, ami annak bizonyosan, de tán neki is csak szerencséje. Azonkívül még csak annak a leánynak szeretett volna a szeme közé nézni, akiknek a szive majd meghasadt, amikor elvitték katonának s aki mégis mással járta a mennyasszony-táncot, mikor két esztendő múlva kiszabadult. Annak is csak egyszer, hogy valamit megmondjon a nézésével, aztán legyen boldog, hogyha olyan lelkiismerettel boldog lehet. Mert tőle már mehet a többi lány, nem lesz bolondja senkinek, még ha csillag lesz is a homlokán. Neki csak annyi ezután minden leány, mint az a por, amit az a veszettül vágató gépkocsi ver fel az országúton. Egy darabig gomolyog utána, aztán a szél ellebbenti valamerre s nem marad belőle semmi.

— Nem a macskát?! — hökkent meg egy pilanatra, hát nem éppen egy leány alakja válik ki az előtte kavargó porfelhőből?! . . .

— Nohát, — gondolja magában — ennek is ezerszer jobb lett volna ma délig aludni, mint jóreaggal előmbe kerülni, mert én egy füst alatt utólérem s amit jókedvemben mondogatok neki, még vénasszony korában is eszébe jut.

A lépést szaporábbra fogta, az esze meg éppen futott, hol is kezdje, hogy a leányt minél előbb siróba juttassa? Azt már érezte, hogy míg a szomszéd faluig eljutnak, a könnye barázdát szánt a két orcáján, mert ennek a szerencsétlen-

nek adja meg, amivel a másíknak tartozik. Minden lépésénél jobban forrott lelkében a felgyült keserűség s örült, hogy ilyen hamar rázudíthatja az áldozatára, mert ha egyszer kiöntheti, utána tán megkönnyebbül. De a távolság is láthatólag fogyott minden lépésével, a leány alakját jobban szemügyre vehette. Így ránézve, még csak leányocska, az az, járása, mozgása még szinte gyermekes. A csipőjét nem ringatja olyan bosszantóan, mint a nagy leányok, a karsu dereka apró hullámokban hajlik jobbra-balra, ahogy kicsi kavics nyomán gyürüzik a csendes viz teteje. Még egyszer sem nézett vissza, hogy kíváncsiskodó pillantással megbiztassa az utána igyekezőt. Hát leányocska no, az egyszer bizonyos s azzal nincs mit kezdjen. Mit érthetne az az ő bajából? No, majd éppen gyermekkel áll szóba, hogy a szemébe ne vessen s ha mások megtudják, még mulassanak is az ő róvására! . . .

Már csak egy-két lépés lehetett közöttük, mikor a leányka visszanézett. Mosolygott, de mintha a mosolygásával félelmét akarta volna takargatni. A legénynek lelohadt a felforró kedve s szinte szelíden nézett a halványpiros leánykára.

— Jóreaggelt hugocskám, — szólott mosolyogva, — ugyan hova igyekezel ezzel a szapora járással, hogy az ember megizzad, míg utólérhet?

A leányka fogadta a köszönését, szelíden felelt a kérdésére:

— A városba mennék. Édesapám a mult héten egy csizmát szegődött, mára lesz kész, de őkeme nem mehet utána, mert még egy kis kaszálni valója volna, holnapra pedig kellene, mert vasárnap s a régivel még hétköznapi se igen mehetne a templomba.

— No-né, hugom, hát nem furcsa, — nevetett a legény, — te az édesapád csizmájáért s én tudod-e miért megyek?

— Igen, ha megmondja.

— Az édesanyám topánkájáért. Az én anyám már rég megszegődte, ezóta tán el is adták, hogy nem ment utána, de azért meg-nézem.

A leányka édesen nevetett, ahogy mondta:

— Naj, ha véletlenül egy csizmadiához men-

nénk! A maga édesanyját ki csinálja? Édesapám az övét az ókuláros Vargánál szegődte. Tudja, a régi vár mellett.

— Édesanyám pont a fiatal Vargánál, de az ottan messze lakik, valahol a Maros mellett.

— Nem baj, a városig már nem félek s hazafelé megint lesz valahogy.

— Lesz-lesz, ha nincs egyéb dolgod, velem hazafelé is eljöhetsz. Én csak megyek s jövök.

— Én is csak úgy s aki előbb visszajő a várhoz, megvárhatná a másikat.

— Jó, nem bánom, de csakugyan megvárj, ha te jössz ki előbb.

— Én meg, de maga se menjen tovább, ha még nem lennék ott.

— Né-né hugom, most látom, hogy erőt bírsz bennem, hát legalább tudod-e, hogy hova való vagyok?

— Hát én hogyan, nyanybiza?

— Akkor mondd meg, melyik faluból jössz, hogy egy annyit én is tudjak.

— Találja ki, — incselkedett a leánya.

A legény megnézte, aztán a szemét is rajta felejtette s mikor látta, hogy a leányocskát csak mosolyog a zavarán, kiesen mult, hogy derékon nem kapta a kicsi poszleket, de már mégis türelmetlen magát, hogy megrebbentse a lassacska léprezálló madaracskát. Aztán még valami vibrált benne a rossz szándékából is, amivel a nyomaiba szegődött, esendesen felelte hát, szinte közönyösen:

— Így, a guyardról itélve, nálunkvaló is lehetnél.

— Ugyanbiza, Imre bácsi, hát csakugyan nem ismer meg? Én a Kis Kovács Mihály leánya vagyok, még valami messze sem lakunk egymástól.

— Te voltál Boriska, az a szikra leányocskát?

— Abbiza, Boriska, de nem szikra s nem is leányocskát . . . Tizenhétbe járok, elhiszi-e?

— Tizenhétbe?! . . . Nem én hugom, míg a jobbkarommal meg nem érzem, hogy csakugyan leánysorba esepereedtél.

Azzal megölelte s a leány még nem is húzódozott, hisz csak természetes, hogy a legény az ölelésből tudja megmondani, leány-e már, vagy csak olyan leányocskát? . . .

A mezőkön mindenfelé dolgoztak, akik lóttak, mosolyogtak rajtuk, de ők még a hangos kacagást se vették volna észre . . . Mentek,

mendegéltek, beszélgetve, nevetgélve. Boriska egyre csak incselkedett, hogy őt Imre bácsi így el tudta felejtani. Imre pedig mind sürrüben nyult a leány derekához. Csuda-e, hogy észre se vették s már a város végén voltak?

Hát még hazafelé? . . . Boriska csakugyan megvárta a vámnál, mert a legény egy kicsit megkészt. S milyen epekedve várta! . . . A szemével se igen pillantott, de mikor a legény megérkezett, mégis úgy tett, mintha nem is arra nézett volna, amerről őt várta s mintha éppen akkor vette volna észre, amikor már mellette volt . . . Aztán jödlögéltek, de biz ők azt se vették volna észre, hogy már hazafelé jödlögének, ha a Boriska vállán ott nem lóg az otromba nagy csizma s a legény karján a kicsi kis topánka. Ejnye no, hisz ezt már megcsereélhették volna . . . Meg biza, ha meg-gondolják, de Istenem, hol jár ilyenkor a fiatalok esze?! . . .

— Né-né, kis Boriska, azt a csizmát add ide már, a manóba, hisz ez a topánka mégse lehet olyan nehéz, mint a csizma. Aztán ahogy nézém, ez az atyafi is, aki mellettünk elmene, olyan formát gondolhatott, hogy én a te topánkádat viszem, te pedig az én csizmammat, azért vigyorgott úgy a bajusza alatt. Add ide no, hátha neked is könnyebb lesz valamivel.

Megcsereéltek és csakugyan, mintha könnyebb lett volna azután minden . . . Mentek, mendegéltek, le-le ültek, ha fáradtak nem voltak is s folyton nevetgéltek, pedig ahogy hazafelé közeledtek, mintha szemlátomást szomorubbak lettek volna s mind lassabban mentek volna . . . Annyit el is értek, hogy a falu alatt rájok alkonyodott. Imre ott megint az ösvény felé vágott, Boriska a rendes úton akart menni, hát bucsuztak.

— Te leánya, valamelyik este elmennék hozzátok, ha szívesen látnál, — kezdette a legény.

Boriska megfelelt alkalmasan:

— Nálunkfelé az a szokás, hogy a leánykákhoz nem járhatnak a legények.

— Hát akkor a nagy leányhoz megyek, te csitri, de előbb csókolj meg, hogy lám, leányos-e már a csókod?

Szabadkozott, húzódozott, de a két kemény kar szorosán ölelte s a csókra csók esattant. Boriska egy jódarabig számolta magában,

aztán mégis belezavarodott, mert a végén már szédült is.

Amikor elváltak, a legény félrevágta a kalapját s füttyürészve mendegélt a kertek alatt... Boriska szemlesütve aprózta a lépést a nagyntéán, olybá tünt az egész, mintha álmodt volna s csak akkor ébredt volna fel, amikor az édesapja megkérdezte, hogy azt a fittyfiritty fehérnép topánkát, keztyűnek hozta-e, vagy mi a jóféle csudának?!...

Balog Mártonnének is elállt a szivverése, amikor azt a rémitő nagy csizmát meglátta.

— Te fiam, te, észnél vagy-e? — csapta össze a két kezét.

Imre is megdöbbsent, mert ilyen még ő se pipált, csóválta a fejét, szégyenkezett, mint a tettenkapott gyermek.

Rheuma, köszvény és ülőidegzésébe

legjobban bevált gyógyszere a Togat-tabletta.

Kiválasztja a húgysavat. Még elhanyagolt esetekben is gyógyító hatású! Használja teljes bizalommal! Minden gyógyszerárban és drogériában.

Lei 52.— és Lei 130.— Svájci készítmény!

— Mondd meg fiam, észnél vagy-e?! — sápadt tovább az édesanyja.

— Én nem tudom, édesanyám, — felelte nagykesőre, — de elmegyek s megkérdezem Kovács Boriskától, a Kis Kovács Mihály leányától, mert ha csakugyan az eszem nélkül vagyok, ő veffe el, annyit tudok. *Dónáth László.*

Apróságok Adomát

Érdekes adatok Abesszinia lakóiról.

Abesszinia földrajzi és népességi viszonyairól nincsenek pontos adatok. Területe körülbelül akkora, mint Francia- és Németország területe együttvéve. A népessége számáról szóló adatok nagyon eltérők. Egyes becslések szerint öt millió, más becslések szerint tizenkét millió lakója van Abessziniának. Főbb tartományai: a központi Ámhara, Godjam, valamint a velük összefüggő Soa. Ezek alkotják a tulajdonképeni történelmi értelemben vett Abessziniát. A többi nyolc tartomány II. Menelik hódítása, igen kevésbé értékes területek. Városainak népességi adatai sem megbízhatók. Csak hozzávetőleges becslések, hogy a főváros Addis Abeba lakóinak száma 40, Dire-Davanak 30, Debra Markosnak, Aduának, Aksumnak 5—5 ezer lakója van. Gore, Makallé, Gondar jelentéktelen fészkek 3—4 ezer lakóval.

A mostani háboruban felvonuló abesszin sereg számából mégis úgy látszik, hogy az 1901-ből származó angol becslés a helyes, amely már akkor 9 millióra tette Abesszinia össznépességét s a tulajdonképeni abesszinek száma is megközelíti a 4 milliót.

Hasznos ujtás a táviratozásban.

A táviratok kézbesítését nagyon megnehezíti, hogy a feladók a címet rövidítik, nem írják ki teljesen. Ennek oka, hogy a táviratok díjait szavankint kell fizetni. Az amerikai Egyesült Államokban hasznos ujtást vezettek be. A táviratok címzésében levő szavakért és számokért nem kell díjat fizetni. Az ujtás nagyon jó, mert így a táviratok címeit mindenki teljes részletességgel, pontosan kiírja és ezáltal a kézbesítés könnyebbé és gyorsabbá válik.

Árvalányhaj-betegség a juhok között.

Különös állatbetegség titkának a kiderítésével foglalkoznak állatorvosi intézetekben. Tapasztalták ugyanis, hogy

olyan helyeken, ahol sok árvalányhaj van a legelőn, a juhokat különös betegség támadja meg. A betegség az állat elpusztulására vezet. A vizsgálatok során megállapították, hogy az árvalányhaj forgós magja beforódik az állat bőrébe. Itt éppen úgy, mint a föld felszínén, a levegő áramlásának és a szél hatására mind beljebb és beljebb jut az állat testébe. Végül is az állat súlyos gyulladásokat kap és elpusztul.

Hétországra szóló lakodalom.

A Szeged melletti Feketerőm Ábrahám István gazdálkodó és Hegedüs Etelka lakodalma olyan fényes és pazar külsőségek között folyt le, hogy a fenti címre minden tekintetben méltó. A lakodalmi mulatságon négyszáz vendég vett részt. A vendégek elfogyasztottak hat száz liter pulyka-levest, ötszáz kiló húsból készült paprikást, ötszáz liter feketekávét, ezer liter bort, háromezer sósperecet. A felsorolt ételeken kívül nagyon sok szárnyas, sült és édes sütemény fogyott el.

A világ legnagyobb és legöregebb fája.

A világ legnagyobb és legöregebb fája az amerikai Vera-Chruz-ban van. A fa törzsét tizennégy kinyújtott karu ember tudja körülölelni.

Amerikai bíró hidegvére.

Birkenhood, amerikai városban nagy tüz keletkezett a bíróság épületében. Az épület tetőzete lángokban állott és a motoros fecskendők működtek. Egy bíró azonban tovább folytatta a tárgyalást. Csak miután ítéletet hozott az ügyben, vonult ki a bírósági épületből. A tárgyalás befejezése után pár perc múlva az épület összeomlott.

Magyar orvos dicsősége. Dr. Kassay Dezső hőmérvásárhegyi kórházi főorvos korszakot jelentő találmánnyal lepte meg a tudományos világot. Új gépet készített a torok mandula kivételére. A gép egyetlen nyomásra körülvarrja a mandulát, úgy, hogy vérzés nem következhetik be. A mandulakivétel ugyszólván pár perc műve s a beteg teljesen visszanyeri mozgási és munkaképességét. A gépet egyik nagy német műszergyár gyártja. Az orvosvilágban világszerte

nagy feltűnést keltett dr. Kassay találmánya, mert a legeszményibben végzi a mandula kivételét, ami viszont a vérmérgezősek s számos betegség megelőzésének legjobb módszere. A bolognai világhírű egyetem most meghívta dr. Kassay Dezső főorvost, hogy tartson előadást gépéről s annak alkalmazásáról az egyetem orvosi kara előtt. A mandulák ártalmairól jövő évi naptárunkban tanulságos cikket közlünk.

Titkos lakat.

— Kérem, amikor ezt a lakatot vettem, azt mondták, hogy titkos záru lakat és kiderült, hogy mindenki ki tudja nyitni.

— Hiszen éppen ez a titka, — feleli a vaskereskedő.

Nem ment kárba...

Vigasztalják az öreg gazdát, aki özvegy sorban maradt:

— Hát bizony meghót szegény feleséged, pedig hallottuk, hogy sok pénzt költöttél a gyógyítására.

— Hát bizony — feleli az öreg, — elég sokba került, de legalább nem ment kárba a költség.

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnysébség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakia azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ napunkban adjuk meg.

O. P. Panaszolja, hogy szántóföldjein nagyon elszaporodott a buzavirág. Mint írja, vetésforgójában kapás növény csak elvéve szerepel, kukoricát nem termel és ugart tart. Az ugaron csak nem nyár közepéig juhokat legeltetnek. Ezekután nagyon könnyen meg tudjuk adni a feleletet. Tessék kapás növényeket termelni, ha már ugart tart, azt részesítse idejében kellő számú szántásban, végezzen minden szalmás gabona után sekély tarlóhántást. Ilyen módon pár év alatt biztosan kiirtja szántóföldjeiről a buzavirágot.

Arad megyei. Nemesak megyőjében, hanem Erdély más vidékein is nagy bajt okoz a gazdáknak a szeder. Különösen az olyan földeken hatalmasodik el, ahol nem alkalmaznak mély szántást. Kapásnövények termelőse és mély szántás alkalmazása a legbiztosabb ellenszerei a szeder elszaporodásának.

Többeknek. Korai krumpli termesztésére és hajtására nagyon jól beválik a Woltmann krumpli. Ezt szokták júliusban is vetni és nagyon jól áttelel a szalmatakaró alatt úgy, hogy tavasszal új krumpli képpen árulható. Ennek a vetésével természetesen elkésett, azonban előcsiráztatással megpróbálhatja a tavaszi termelést.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 30 lel.

Z. E. A disznók lábfájásának, marakodásának és annak, hogy fát esznek, egyszerű magyarázata van. Táplálékukban nincs megfelelő mennyiségű *mész* és *vitamin*. Ajánljuk, hogy takarmányeszet (Futor) és Pekk nevű vitamin tartalmú tápszert adjon sertéseinek.

H. J. Hogy a levélben említett állami adó után mennyi a fizetendő községi taxa nem tudhatjuk, mert annak mértéke községenként váltakozó. Hogy erre a kérdésre pontos választ adhasunk, ismernünk kellene a község költségvetését, illetve azt az index számot, amelyik százalékosan kifejezi azt, hogy a községi taxa milyen hányada az állami adónak.

Ha a kérdéses községi taxát kifizette és azt igazolni tudja, akkor felesleges a kivétel törlesztését kérni, hiszen a tartozás megszüntetésének a legtermészetesebb módja a már eszközölt fizetés. Önnek az a teendője ebben az ügyben, hogy a kifizetés megtörténtét a birtokában levő ideiglenes nyugtával igazolja és jóváhagyassa a községi tanácsal. Egyébként a köztartozások 5 év alatt évülhetnek el, de csak abban az esetben, ha ezen időközben semminéven nevezendő végrehajtási cselekményt nem fogantatott az illető adós ellen. Miután ez a kérdés más olvasónkat is érdekelhet, a választ lapunkban adtuk meg.

T. J. Chescreu. Leveléből kivehetően az ottani igényjogosultakat valaki felhívta, hogy a kisajátítás rendjén nyert jogokat a telekkönyvben is jegyeztessék be és ezért a munkáért egy ügyvédnek fizessenek bizonyos összeget. Így információ hiányában nem tudunk pontos tanácsot adni, ami ezen eljárás célszerűségét és hasznosságát illeti. Ugyanis nem ismerjük a kisajátítási eljárás fejleményeit és állapotát. Ugy tudjuk azonban, hogy amennyiben a kisajátítás már megtörtént és a jogosultak igényei jogerősen megállapítva lettek, a szerzett tulajdonjogok telekkönyvi bejegyzése hivatalból szokott megtörténni és az esetleges közbenjárás

sok csak az eljárás meggyorsítása és az esetleges formai hiányok kiküszöbölésére szükségesek. Ellenkező esetben, vagyis akkor, ha a kisajátítási eljárás maga akadt meg, elvben szükségesnek látjuk egy szakember, mondjuk ügyvéd, beavatkozását megfelelő formában és feltételek mellett, de kérdésére megjegyezzük, hogy a jogosultak nem kötelezhetők ügyvédi képviselőre és így azok költségeinek hordozására sem.

„Remény. Tauti de jos.” A törvény értelmében csak az ingatlan 3 évi adója előzi meg rangsorban a zálogjoggal biztosított követeléseket, tehát a pénzbüntetés nem törvényes, előnyös tétel.

Külföldi sorsjegyekről nem adhatunk felvilágosítást, mert nyoreményjegyzéket nem tudunk beszerezni.

B. K. Az 1932. év április hó 22-én kelt 96-os számú hivatalos közlönyben közzétett szesz törvény, 177-ik szakasza értelmében italmérések csakis templomtól és iskolától 100 méter távolságra gyakorolhatók. Ezen megszorítás alól kivételt képeznek a törvény életbe léptekor már gyakorolt italmérések.

Középületektől való távolságot nem követel a törvény.

A törvénynek 226—229. szakaszai tartalmazzák a büntető rendelkezéseket, ezek közé nem tartozik a fentemlített eset.

Kérjen mutatószámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj. Str. Baron L. Poo 5

Hány százezer juh elpusztult volna már,
ha nem lenne

DISTOL-EXPRESS

Hála a tudománynak, fel van találva,
tehát használjuk, és csak

DISTOL-EXPRESS-t

kérjünk, mely csak ezüst felírással való!

Szerkesztőség

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

M. J. Calimanesti, N. I. Bale, K. L. Crasna, R. J. Suseni, D. M. Cojocna, V. F. Sanmiclaus, G. Gy.-né Oradea.

ELŐFIZETŐINKHEZ!

Könyvnaptárunk néhány nap múlva megjelenik. A naptár azért készül el később, mint máskor, mert nagyobb terjedelemben adjuk ki s ennek elkészítése több időt vesz igénybe. Mindazok tehát, akik még nem küldték be hátralékukat, igyekezzenek a hét folyamán beküldeni, mert ezeknek még az első szállításmánnyal elküldjük a naptárt, azokéval együtt, akik már előzőleg befizették a díjat.

T. L. Acas. Az említett dr. Mille: Gazdasági Lexikon, amely két kötetből áll, beszerezhető a Minerva könyvkereskedéstől Cluj Str. Regina Maria 1. Ára 792 lei és a portó. Szíveskedjék a megadott címre írni. Ha ez túl magas ár önnek, rendelje meg a Cs. Lázár: Gazdasági utmutató

I és II. részét, melynek ára füzve 30 lei, egybekötve 45 lei és a portó.

N. I. Sajnáljuk, de kérését nem teljesíthetjük. A Magyar Nép gyűjtésekkel nem foglalkozik. Esetleg elhelyezhetünk lapunkban egy hirdetést, hogy a nyomorban levő család fenntartója álláshoz juthasson.

K. Gy. 53. sz. Copsa-Mică. Előfiz. rendben 1935 december 31-ig. A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: T. K. Chesă 150, Hitelszöv. Zerind 945, B. K. J. Satu-Nou 130, Sch. B. Sebis 155, K. L. Vânători 120, Sz. P. Pădureni 155, E. B. Cil 155, F. J. Adea 155, Ifj. G. S. Rosia Montana 155, H. J. Arad 155, S. I. Pădureni 155, Id. N. Zs. Oiesdea 155, T. L. Oiesdea 455, H. I. Arad-Gai 155, P. M. Rovine 155, özvegy Id. A. L. Paulen 110, F. S. Remetea 155, A. J. Pusalaca 155, B. M. Ginta 155, K. S. Miscă 155, N. P. Sieul-Mare 155, M. F. Uilacul de Beius 155, F. B. J. Uilacul de Beius 240, A. J. Dorobanti 150, N. M. Dorobanti 120, B. J. Tinca 155, D. F. Săcueni 195, H. M. Jeica 89 lei.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lei. Legkisebb hirdetés 50 lei. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lei. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lei. Apróhirdetési díj előre fizetendő.

FIGYELMEZTETÉS! Gyakran előfordul, hogy egyes hirdetőfeleink a lapunkban lekötött hirdetéseiknél nem adják meg címüket, hanem csupán annyit közöltek, hogy „Cim a kiadóban.” Ezen levelekre az érdeklődések hozzánk érkeznek meg azzal, hogy mi a beérkező leveleket továbbítsuk a megadott címre. Az érdeklődőknek csak egy része küld be bélyeget, hogy mi a levelet továbbítsuk, míg egy része nem. Ennélfogva felhívjuk mindazokat, akik ilyen jellegű levelekre küldenek be hozzánk válaszokat, hogy szíveskedjenek portóköltségre 7 leit mellékelni a levélhez, mert a portóköltséget a kiadóhivatal nem vállalja s csak azokat a leveleket továbbítjuk, amelyhez portóköltség is mellékelve van.

Gyakorlati kertész állást keres, február 1-re. Melegágy rá mákkal rendelkezik, melyet magával vinne. Megfelelő bizonyítványai vannak. Cim a kiadóban.

Sürgösen keresek megvételre jókarban levő eredeti gyári golyós eséplőt 930—1200 között. Cim Incze István Cojocna, jud. Cluj.

Földbirtokos, középkorú, magános uriaszony, keres falura jólelkű, rendszerető, finoman főző háztartónőt. Ki varráshoz ért, vagy kézimunkázik, előnyben. Cim a kiadóban.

Minden embernek saját érdeke

egy olyan zsebnaptárról gondoskodni, amely tartalmánál fogva nélkülözhetetlen utbaigazításokkal szolgál egész éven át. — Ez a magyar nyelvű

SPECIÁL ZSEBNAPTÁR.

Terjedelme kb. 200 oldal. — A szokásos naptári részeket kívül tartalmaz dióhéjban: Rövid buc íreői kalauz. — Postai díjszabások. — Bélyegilletékek. Rádió. — Társadalom biztosító. — Lakásügyek. — Adóügyek. — Deviza korlátozás. — Vám. — Erkölcsi bizonyítvány. — Fegyvertartási engedély, valamint utlevelek beszerzési módjai. — Belföldi fürdőhelyek. — Autó-sport (közlekedési szabályok stb.). — Házi tanácsadók. — Vitaminok. — Első segélynyújtás. — Kamat és mérték táblázatok. Idegen pénznemek stb. stb.

Küln portóval.

Az izlésesen kiállított vászonkötésű zsebnaptár ára 200— Lei.

Kapható minden könyvkereskedésben. Az ár előzetes beküldése mellett, postán portómentesen szállítjuk.

Kiadja a Speciál Zsebnaptár Szerkesztősége
CLUJ, Str. Baron L. Pop No. 5.

Minden községben adíjk elő a műkedvelők a
„DÜSGAZDAG”

című bibliai színdarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával szerezhető meg.

Árviz Franciaországban.

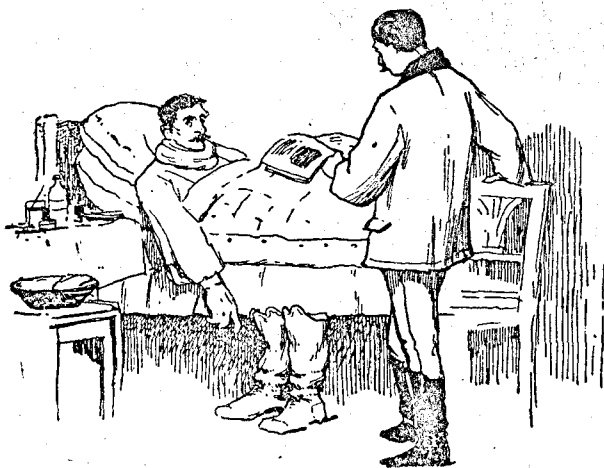
Lapunk előző számában közöltük, hogy Nyugat-Európában nagy esőzések voltak és árvizek pusztítanak. Franciaország egyes vidékein az árviz óriási károkat okozott. Képünkön tehéncsordát mutatunk be, amelyet az árviz teljesen elzárt és a pásztorok nem tudják megközelíteni. A szerencsétlen állatok közül nagyon sok elpusztult az áradás hullámaiban.

Tanuld meg!

Vizálló csizma.

A gazda és a kertészkedő ember számára nélkülözhetetlen a vizálló csizma. Itt adunk egy leírást arra vonatkozólag, hogy hogyan teheti csizmáját bárki saját maga vízhatlanná. Készíteni kell mindenekelőtt egy keveréket a következőképpen: 150 gr. méhviaszt, 100 gr. gyantát és 200 gr. birkaagyut, fél liter lenolajban, lassu tűzön fokozatosan meg kell olvasztani s alaposan össze kell keverni. A kezelendő csizmát előbb meg kell tisztítani s a tiszta, száraz csizmát bőven és egyenletesen be kell vonni fenti keverékkel. Ugyanígy kell kezelni a talpat is. A kezelés után a csizma nem lesz kemény, hanem puha és hajlékony marad. Az ilyen módon vízhatlanná tett csizmával órákig állhatunk a vízben s a láb száraz marad.

— Látja szomszéd, miért nem kente be csizmáját a Magyar Nép, utasítása alapján készült szerrel. Most nem nyomná az ágyat. Én is egész nap az erdön dolgoztam hóban és sárban s nem hültem meg, mert csizmámat bekentem a kiváló szerrel s lábam nem nedvesedett át.

Tinta- és rozsdafoltok tisztítása.

A tinta- és rozsdafoltok távolíthatók el legnehezebben. A tintafoltok eltávolítására jól beválik a citrommal való dörzsölés. Egy fél citrommal addig kell dörzsölni a tintafoltos helyet, amíg a folt eltűnik. Közben meleg szappanos vízzel kell a foltos helyet mosni. Ez elősegíti a tisztulást.

A rozsdafoltok eltávolítására nagyon jó a meleg ecet. Miután meleg ecettel lemostuk a rozsdát, meleg vízzel utána öblítjük és fűrészporral szárítjuk meg a tisztított eszközt.

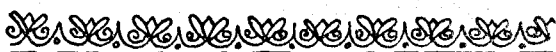
A Tana-tó jelentősége.

Az Olasz—Abesszin háborúval kapcsolatban sokszor szerepel a Tana-tó. Az olaszok óriási erőfeszítéseket tesznek, hogy a Tana-tó vidékét el tudják foglalni. Ugy látszik, hogy a Tana-tó nemzetközi ütközőpont, mert az angolokon kívül a japánok is érdekelve vannak. A Tana-tó vidéke Abessziniának legtermékenyebb része, ahol hatalmas bérelt területeken a japánoknak is vannak gyapot földjeik. Az angolokat azért érdekli a Tana-tó, mert a tó vizének segítségével szabályozzák a Nilus víz-állását. Ha a Nilus vizét nem lehetne a tó vizével szabályozni, úgy Egyiptom terméketlen sivataggá változnék. A Nilus mentén ugyanis mesterséges öntöző berendezést létesítettek az angolok és így sikerült óriási területeket termékenyvé tenni. Hogy a Nilus vizét a Tana-tó vizének segítségével meg lehet szaporítani, megértjük, ha tudjuk, hogy a tó 3600 négyzetkilóméter nagyságu. Mélysége sok helyen 2000 méter. Tehát óriási tömegű víz van állandóan a tóban, amely célszerűen épített zsilipek segítségével kitünően használható öntözésre. A Tana-tónak tehát nemcsak Abessziniára nézve van nagy jelentősége, hanem egész északkelet Afrikát érdekli a kérdés, hogy melyik nemzet uralma alá kerül a Tana-tó vidéke.

Azért vagyunk mi magyarok,
Kögy ne kelljen járni gyalog,
Ugy repülünk, mint a sárkány,
A Magyar Nép szellemszárnyán.

A magyar díszítés alapformái

Kalotaszegi írásos díszítések

1.

2.

3. 1-3 Majoránna ingujj

Nyárszaji forma

Egy horgasos tarajos

Nagy tulipántos rózsával

A magyar díszítés alapformái.

A Călățele-i írásos minták elnevezései kifoghatatlanok. Helységenként, író asszonyok szájában más és más nevek születnek, ezeket felsorolni nagyon nehéz volna.

Ahol a díszítés neve ismeretes, azt eredeti alakjában közöljük. Nem adat és névhalmazt akarunk bemutatni kedves olvasóinknak, csak a Călățele-i észjárást az elnevezésben.

Ezeket az elnevezéseket megtanulni amugy is hiábavaló volna, mert az egyik községben ugyanazt a díszítést egészen másképpen nevezik, mint a másik faluban.

Mai díszítés mintáinkban láthatjuk, milyen kiapadhatatlan változatosságot lehet adni a legyszerűbb alapformáknak egy vagy több horgas hozzáadásával és milyen gazdag díszítéssé válik a majoránna, rózsza, horgas és tulipán az íróasszony kezében a „Nagy tulipántos rózsával” jelzett szegélydiszben.

— Az én kedvemért abba hagyhatnád már azt a dohányzást.

— No jól Ezentúl csak a magam kedvéért fogok dohányozni.